

Янка КОЕВА

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Велико Търново, България
ya.koeva@uni-vt.bg

СТУДЕНТСКАТА ПРАКТИКА В УЧИЛИЩЕ – МЪЧЕНИЕ ИЛИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО?

Yanka KOEVA

„St. Cyril and St. Methodius“ University of Veliko Tarnovo, Veliko Tarnovo,
Bulgaria

STUDENT PRACTICE IN SCHOOL – A TORTURE OR A CHALLENGE?

The first contact of students in the pedagogical field with a real teaching and learning environment takes place during the ongoing pedagogical practice in school. How do they perceive it, what difficulties do they encounter, and what recommendations do they make to improve the quality of work? Answers to these questions are sought through an anonymous survey conducted after the practice.

Ключови думи: *анкета, студенти, педагогическа практика, училище*

Key words: *survey, students, pedagogical practice, school*

„Професионално-педагогическото образование трябва да е резултат от синхрона между научно и практическо познание. Този синхрон се реализира по време на учебната практика, която се оказва проекция на комплексното професионално познание... Колкото по-качествено е професионалното образование, толкова по-резултатно би било обучението, защото би се преодоляла хаотичността на педагогическите действия, би се повишила адекватността на извършването им” (Лечева 2015: 55).

Първият контакт на студентите от педагогическото направление с реална учебна среда се осъществява по време на текущата педагогическа практика (ТПП) в училище. Как те я възприемат и с какви трудности се сблъскват? Отговорът се търси чрез анализ на въпроси от анонимни анкети, проведени след практиката:

1. Какво научихте от текущата педагогическа практика?
2. Как преценявате задължителните консултации в деня преди изнасяне на урока – като необходими и полезни или като „прекалено обгрижване”?
3. Останахте ли шокирани от нещо в процеса на работа?

4. Как оценявате текущата педагогическа практика по немски език (положителни и отрицателни страни)?
5. Какви препоръки бихте отправили за подобряване качеството на работата?

Представяне на анкетните групи

Анкетирани са 34 студенти от следните специалности, провели ТПП по немски език и български език и литература: „Германистика”, „Български език и немски език”, „История и немски език”, „Български език и немски език”, „Български език френски език”, „Български език и източен език”. Практикантите по немски език са изследвани в продължение на пет години, а по български език и литература – през учебната 2016/17 г.

Анализ на получените резултати

На въпроса „**Какво научихте от текущата педагогическа практика?**”¹ отговарят 19 практиканти по немски език и български език и литература. Въпреки обобщението на техните мнения, се налага повечето да бъдат представени в прав текст:

- Научих, че да си учител не е толкова лесно, колкото изглежда:
 - научих се да крия емоциите си и да бъда по-сдържан;
 - как да преподавам;
 - как да се отнасям с учениците си;
 - научих, че учителската професия изисква много умения, например урокът да бъде достъпен за учениците.
- Професията учител не е лесна професия, изисква много знания, богат речник и знания по психология²:
 - Интересно е да видиш как работи системата от друга гледна точка. Работата на учителя никога не свършва, но може да бъде вдъхновяващо. Мотивиращо е да чуеш как децата са горди, че са българчета. Имаме много деца с интелект и умеещи да мислят на тези години, но трябва учителят да им помогне да се разгърнат.
- Научих, че учителската професия е изключително важна. Въпреки, че ученото по теория изглежда лесно, на практика изобщо не е така.
 - Целта на учителя не просто да си предаде урока, а да успее да спечели вниманието на учениците и да им представи информацията така, че тя да бъде разбрана и запомнена от тях.
 - Един учебен час не трябва да е като наказание нито за учителя, нито за учениците, а да бъде полезен и за двете страни.

¹ Авторката прави предварителната уговорка, че отговорите са много лични и разнообразни, поради което често не могат да бъдат обобщени в таблица или графика.

² Знанията би трябвало да са придобити в лекционния курс по психология.

• Първото нещо, което научих или осъзнах, е колко трудно и страшно е да застанеш пред учениците и да бъдеш учител. Научих много за това, как трябва да се държим с учениците, как да им грабнем вниманието, как да се подготвим за урок и т.н., но трябва да призная, че научаването на всичко това беше по най-трудния начин. Нямахме никаква подготовка, а бяхме хвърлени в дълбоките води.³

• Учителят трябва да има една стабилна подготовка преди встъпване в длъжност, той трябва да бъде и психолог, за да разбира своите ученици.

• Влязох в класната стая с огромен страх. Благодарение на преподавателите и методистите научих методите, целите, задачите и подходите, нужни за осъществяването на един добър час по български език и литература. Сигурна съм, че това не е всичко, което трябва да знам, но се надявам да науча още.

• Научих много неща за начина на преподаване и за работата в училищна среда. Научих как „изглежда“ един урок и как се преподава. Изискваше се усилена работа.

• Научих как да съобразя преподаването на учебния материал с възрастовата група на учениците и колко бързо те възприемат нова информация.

- Научих се да избягвам груби грешки, които бих могла да допусна при преподаването.

• Научих се да подготвям портфолио, да съставям план на уроци, да определям целите си за урока, който преподавам.

• Научих се как да **не** преподавам.

• Научих, че не е лесно да овладяваш голям брой клас, притеснението е налице.

• Учениците не трябва да знаят колкото мен и да имат същите интереси. От това следва, че работата ми в час трябва да е изцяло съобразена със заложеното в учебната програма и изпълнението на съответните цели.

• Вече имайки опит в преподаването научих как трябва да се процедира в едно българско училище.⁴ Практиката запълни много мои пропуски. Научи ме да преподавам по различен модел, макар и да не ми харесва.

Като обобщение на всичко казано дотук ще се предоставят две мнения на практиканти:

• Научих се как да преподавам по немски език, каква позиция да заема, докато пиша на дъската, как да преподавам лексика и граматика, как да се държа с учениците, как да се подготвям предварително за часа, как да се владее

³ Вероятно се има предвид това, че според учебния план за VII семестър са предвидени лекционни курсове по български език и литература, хоспитиране и текуща педагогическа практика.

⁴ Някои от студентите от специалност „Български език и източен език“ са преподавали в Япония и Китай по споразумения за обмен на студенти между висшите учебни заведения.

в дадена ситуация. Научих и как да преодолявам себе си в някои стресови ситуации.

- Процесите около текущата педагогическа практика безспорно преобръщат представите за това, какво в действителност е учителската професия. Несигурността, която изпълва съзнанието, изправя пред предизвикателството да проявим себе си като педагози, без това да нарушава нашата цялост и възприятия.

- Хладнокръвието и самоувереността вземат превес и в момент на кратко безсилие пред невъзможността да преинем границите си, проявяваме най-добрата част от това, което сме.
- Текущата педагогическа практика ме поставяше в изключителни състояния на вътрешна борба, което, струва ми се, преодолях.
- Научих се да възприемам грешките си като опити, с които всеки път да бъда по-добра.
- *Благодарна съм!*

Някои повтарящи се мнения биха могли да бъдат обобщени в процентно отношение в следната таблица:

Таблица 1. Какво научих от текущата педагогическа практика?

Мнения	%
Контролиране на емоциите и самоовладяване пред аудиторията.	42 %
Отпуснах се да комуникирам с учениците и се научих как да се отнасям с тях.	32 %
Не е лесно да си учител.	26 %
Научих много неща за начина на преподаване.	26 %
Научих се да определям целите на урока.	26 %
Учителят трябва да има стабилна подготовка.	16 %
На учителя са необходими психологически знания.	16 %

Както се вижда от представените мнения, учителската професия е трудна, отговорна и важна и текущата педагогическа практика променя коренно създадените предварителни представи за нея. Студентите имат много теоретични знания, но трябва да ги съобразят с възрастовата група на учениците, както и да предизвикат техния интерес към материала, който преподават. Контролирането на емоциите и самоовладяването пред класа води до ново отношение към обучаваните и по-успешна комуникация с тях. Практикантите осъзнават, че добре преподаваният урок изисква „усилена работа” и стабилна предварителна подготовка за определяне целите на урока и методите, чрез които ще се осъществят задачите. Психологическите умения за работа с различните типове учещи и за комуникация с тях се оказват решаващи за ус-

пешно провеждане на урока. Показателен е изводът, до който достигат практикантите: „Един учебен час не трябва да е като наказание нито за учителя, нито за учениците”. Като обобщение може да послужи едно от изказаните мнения: „*Научих се как да не преподавам*”.

Въпросът **„Как преценявате задължителните консултации в деня преди изнасяне на урока – като необходими и полезни или като „прекалено обгрижване”?”** е предизвикан от реплика на базова учителка. На него отговарят само практиканти по немски език. Тъй като 100 % от студентите апелират за провеждане на консултации, тук ще бъдат представени само няколко мнения:

- Задължителните консултации преди урока са нещо прекрасно, според мен. Така се отстраняват грешки, дават се хубави указания и всичко се подрежда.
- Консултациите преди изнасяне на урока са изключително полезни и необходими, тъй като неминуемо при изготвяне на урока студентът допуска грешки, които трябва да бъдат отстранени от преподавателя, защото грешно преподаденото от студента ще бъде грешно запомнено от учениците. Това може да се окаже проблем и за базовия учител и би му коствало много време да го обясни по правилен начин, вместо да преподава нова материя.
- Консултациите преди изнасяне на урока са крайно необходими и полезни, защото така могат да бъдат коригирани навреме грешките, а и служат за ориентация на студента. Аз лично се чувствам по-спокойна, когато влизам в час с проверен план на урок, докато придобия достатъчно самоувереност.

Както се вижда, консултациите преди изнасяне на урока са крайно необходими преди всичко за отстраняване на езикови грешки, за внасяне на спокойствие и увереност. Но едновременно с това се прецизират целите на урока, етапите на работа и тяхното времетраене, подредбата по степен на трудност на задачите и упражненията, предлагат се различни социални форми на работа. При невъзможност от страна на преподавателката да проведе консултациите поради аудиторна заетост, тази задача се поема от базовата учителка.

Въпросът **„Останахте ли шокирани от нещо в процеса на работа?”** е насочен към практиканти по немски език и по български език и литература. Положителен отговор дават 74 %, а отрицателен – 26 %.

Оказва се, че повечето практиканти са шокирани от поведението на учениците:

- Останах шокирана от несериозността на групата.
- В учебния процес открих доста голямо разминаване с моите очаквания. Бях „шокирана” от лошата дисциплина на един от класовете. Надявам се за бъдеще да успя да се справя с този проблем.
- Шокирана от днешното поколение, което, за жалост, понякога не зависи от учителя, а от семейната среда.

- Поведението на учениците – тяхното неуважително държание.
- Много неща ме шокираха:
 - Как се очаква да преподаваме, като не сме имали методика?⁵
 - Колко голяма е ролята на учениците – могат да ти дадат кураж, но могат и да те съсипят.

Няколко практиканти са изненадани от поведението на базовите учители:

- Да, доста пъти ми се случи да бъда наистина шокирана. Например: отношението на базовите учителки към децата. Би било хубаво да се заинтересоват повече от чувствата и емоциите на децата. Въпреки малкото часове, в които преподавах, аз останах очарована от децата.

Други практиканти са „изумени“ от обстоятелствата, които съпътстват учебния процес:

- Не съм очаквал времето да тече толкова бързо по време на преподаване.
- В процеса на работа ме шокираха детските лица – вълнението, което се изписваше на тях или незаинтересоваността.
- Самият стрес и напрежение.
- Най-много ме изуми динамичната обстановка в учебния час, която много трудно се забелязва, когато седиш на последния чин, отколкото когато си изправен пред класа.

Някои практикантите не са шокирани, а други понякога са изненадани и разочаровани по следните причини:

- Не бях изненадана от нищо в процеса на работа.
- Не съм шокирана, но съм леко разочарована от отношението на децата в сравнение с моите ученически години. Разочарована съм и от учителката, защото ни обръщаше малко внимание.
- Не бих казала, че съм останала шокирана от нещо в процеса на работата. Учениците в клас бяха много активни във всички часове, в които преподавах. В някои моменти дори бях учудена от техните знания.⁶
- Шокирана – не! Изненада ме понякога методът на преподаване на учителката. Направи ми впечатление вкарването на материал в учебния час, който не е предвиден в учебната програма. Не смятам, че литературата, която учениците изучават, трябва да бъде сведена

⁵ Вероятно се има предвид, че в един от учебните планове за VII семестър са предвидени лекции по български език и литература, хоспитиране и текуща педагогическа практика.

⁶ Представените дотук две мнения се отнасят до един и същи клас и една и съща учителка.

до нивото на ежедневието им.⁷ Нужна е повече работа с конкретния текст по литература.

- Шокирана – не! Но разбрах колко трудно е да се преподава чужд език на деца при малко часове, заложен в учебната програма.
- Шокиращо обстоятелство – надали, обаче трудността да се запази вниманието и концентрацията на учениците е повече от разрушителна. Тя може да разубеди преподавателя и да го обезсърчи.

Представените мнения биха могли да бъдат обобщени в следната таблица:

Таблица 2. Останахте ли шокирани от нещо в процеса на работата?

Мнения	%
Шокирани от учениците.	34 %
Шокирани от учителката.	11 %
Леко изненадани и разочаровани.	25 %
Несъвършенство на учебния план.	4 %
Без шок.	26 %

Както се вижда, най-големият шок за практикантите идва от разминаванията на техните очаквания, сравнени със собствените им ученически години. Понякога учениците проявяват липса на уважение и дисциплина, което „не винаги зависи от учителя, а от семейната среда”. Но ако решат да практикуват учителската професия, настоящите студенти неминуемо ще се убедят, че всяко поколение е различно, въпреки че в момента възрастовите им различия са около десетина години. Просто учениците усещат несигурността на някои практиканти и проявяват отношението си по различен начин.

Прави впечатление, за един и същи клас и една и съща базова учителка изразените мнения са коренно противоположни. Едни са възмутени от „децата”, а други са „очаровани” от тях. Едни са разочаровани от учителката, а други ѝ изказват благодарност.

Динамичната учебна обстановка изисква перфектна подготовка за часа. Прави впечатление, че в първите изнесени уроци практикантите по немски език най-често подценяват знанията и уменията на учениците, което учудва студентите и води до мудар учебен час, за да се изчака биенето на звънеца.

Доста голям процент от практикантите не са останали шокирани от нищо, което вероятно се дължи на отличната им предварителна подготовка и на уменията им да предизвикат интереса на учениците към преподаваната материя. Но разбират колко трудно е да се преподава.

⁷ Базовата учителка е на мнение, че учениците трябва да свържат литературата със своите собствени знания за света.

Оценка на текущата педагогическа практика дават 18 практиканти по немски език – положителни страни посочват 10, а отрицателни – 8 студенти.

Положителните страни биха могли да бъдат представени с няколко директни мнения:

- От емоционална страна текущата педагогическа практика беше белязана с повече позитивизъм и приятни емоции, отколкото стресиращи (освен първия урок). От професионална гледна точка взнатата клони повече към положителна качествена оценка. Правя сравнение с практиката по [...], където работата не е много академична, с риск да обидя методистите от [...] факултет.
- Хубавото е, че можем да приложим начините за преподаване на различните уроци, да овладеем тяхната трудност. Имаме достъп до децата, комуникацията с тях е положителна страна от практиката. А най-хубавото и важно нещо е, че учителките ни имат доверие, възлагат ни техните уроци, колкото и да затруднява това тяхната работа за следващия час.
- Контактът, който установяваме с учениците, е от голямо значение за придобиване на по-голям опит.
- Най-положителната страна на практиката беше, че след всеки изнесен урок всичко се обсъждаше подробно, разисквахме всяко едно упражнение, посочвах се грешките, за да се опитаме да не ги допуснем следващия път. Обсъждането на планове на уроците една седмица предварително водеше до изясняването на целите и съдържанието на учебния час. Това, което се очакваше от ръководителката на курса, беше налице.⁸

Негативната оценка за текущата педагогическа е изразена само в няколко мнения:

- Понякога дисциплината на класа е ужасна. Това зависи както от личното възпитание на учениците, така и от действията на учителя. Но дори да изпитват респект към учителя, няма как да са 100 % винаги послушни.
- Трите изнесени от мен уроци ми се сториха твърде малко. Въпреки, че вече съм по-уверена, би било хубаво да изнеса още няколко урока.⁹
- Когато сме имали два последователни часа, в които се преподава от студенти, според мен учениците се разсейват повече през втория час и това се отразява негативно на работата на студентите. По-пол-

⁸ В анкетата участва Мартин [...], студент по програма „Еразъм” от Германия. Неговото мнение е преведено на български език.

⁹ Броят на изнесените уроци е зависим от предвидените часове в учебния план и числеността на групата.

зотворно би било само един студент да преподава през седмицата, за да може работата на студентите все пак да има ефект и да научи учениците на нещо.¹⁰

- Понякога твърде голяма ориентация към учебника, по малко възможности да се приложат собствените умения или идеи, което би могло да бъде полезно при усвояване на немски като чужд език.¹¹

Препоръките по отношение на текущата педагогическа практика са отправени от 33 практиканти по български и немски език. В обобщен вид могат да бъдат представени по следния начин:

- Повече указания, съвети и примери от базовата учителка по темата на урока, който трябва да се изнесе от даден студент, „а не да го оставят на произвола сам да си блъска главата с какво да почне, как да продължи и с какво да завърши”. Базовите учители да се подбират много добре. Ненамеса на базовата учителка по време на урока.
- Всеки студент да разполага с учебници, а не само с копия.
- Възможност за използване на мултимедия, за да бъде по-ефикасно обучението.
- Да няма такива високи изисквания, тъй като преподаваме за първи път, а още от първите уроци от нас се очаква да се справяме отлично.
- Разрешаването на използването на по-иновативни методи, предложени от студентите за преподаване на материала. Игри и възможността учениците да творят, да използват въображението си и абстрактно да разглеждат заобикалящото.
- Повече межкултурно обучение, напр. автентични статии от вестници, песни или актуални литературни текстове, което за мен като чужденец, би било по-просто, което обаче не е толкова просто за българските практиканти, понеже трябва да се преподава много граматика.
- Преди изнасянето на урока всеки студент да има изготвена „примерна дъска”.

В процентно отношение изказваните препоръки биха могли да се представят в следната таблица:

¹⁰ Уроците зависят от учебния план и времетраенето на текущата педагогическа практика.

¹¹ Мнението на Мартин [...], студент от Германия по програма „Еразъм”, е преведено на български език.

Таблица 3. Препоръки

Препоръки	%
Базова учителка	21 %
Използване на по-иновативни методи от страна на студентите	9 %
Мултимедия	6%
Не толкова високи изисквания към студентите	6%
Други	58 %

По мнение на авторката чрез указанията си базовите учителки оказват твърде голяма помощ при подготовката на уроците. При наличие на втора консултация никой не е оставен „сам да си блъска главата”. Базовата учителка по немски език г-жа Снежана Дончева даже сама записва етапите на урока, като ги номерира. Но определянето на целите, социалните форми на работа, нагледните средства са задача на практикантите. Намесата на учителките по време на урока най-често е крайно наложителна – при грешно записване на дъската по немски език, при недобре овладян теоретичен материал по български език (случвало се е самите ученици да коригират студентите), при приет грешен отговор. В отделни случаи авторката също определя намесата учителката като неуместна – например за създаване на емоционалност, за свързване на литературата с живота на учениците.

Практикантите по български език и литература разполагат с индивидуален учебник, работна тетрадка и учебни помагала, тъй като те са закупени от училищата и се намират в съответните библиотеки. За съжаление, учебните комплекси по немски език не се радват на такова внимание от страна на училищните ръководства и някои от практикантите наистина са принудени да работят с черно-бели копия.

Използването на мултимедия в часовете зависи от техническата обезпеченост на училищата, но при липса на такава, при добро желание, някои студенти използват личните си лаптопи.

„Високите” изисквания към практикантите са необходими, за да се изчистват грешките. Истината е, че някои от студентите още при първия изнесен урок се справят отлично. А „високите” изисквания са право пропорционални на високите оценки.

Използването на по-иновативни методи никога не се забранява на студентите, даже е препоръчително.¹² Някои от практикантите от специалност „Български език и източен език” са преподавали в Япония и Китай по време на престоя си там по програма „Еразъм”. Но явно приложените от тях методи не отговарят на българската образователна традиция и предметно-образното мислене на обучаваните в V – VII клас. Според базова учителка се е провалила

¹² Практикантката по български език и литература Ванеса П. предизвика огромен интерес от страна на учениците, като въведе състезателна игра в края на урока при обобщаване на преподадения материал.

групова работа в часа на студентка от тази специалност. Но от друга страна, груповата работа отдавна се практикува в чуждоезиковото обучение.

Межкултурното обучение е залегнало в съвременното поколение учебни системи по немски език, където във всеки урок е включен по един фикционален текст, както и различни текстови жанрове. Те разполагат с медийни пакети с дискове и DVD. Зависи от желанието на учителите дали ще се работи с нова или вече остаряла учебна система.

1. Заключениелни бележки

След провеждане на текущата педагогическа практика студентите стигат до нови прозрения за учителската професия – да си учител, не е лесно; изисква се усилена работа за подготовката на един урок. Осъзнава се и ролята на учениците – могат да дадат кураж, но могат и да провалят урока. Често практикантите подценяват интелекта и знанията за света на обучаваните и са учудени от бързото възприемане на нова информация. Обръщат се към тях с „деца”, което за тийнейджърите звучи като обида. В първите си стъпки в професията студентите разчитат на консултациите преди изнасянето на урока, които допринасят за тяхното спокойствие и придобиване на самоувереност.

Практикантите влизат в досег с учебните програми, критикуват несъвършенството на учебните планове. Сблъскват се с недотам добрата дисциплина на някои от класовете, която се определя от много фактори, но осъзнават, че един от тези фактори е учителят, който трябва да преподава така, че да предизвика интерес към учебния материал. Радващо е, че стигат до извода, че учебният час не трябва да бъде наказание нито за учителя, нито за учениците.

Като зареден с оптимизъм поглед към текущата практика служи обобщението, че тя е белязана с повече позитивизъм, отколкото със стресиращи емоции.

ЛИТЕРАТУРА // BIBLIOGRAPHY

Лечева 2015: Лечева, Г. *Професионалното образование на студентите – бъдещи учители. Европейски директиви и национална действителност.* Русе: Издателски център на Русенския университет. **Lecheva 2015:** *Profesionalnoto obrazovanie na studentite – badeshti uchiteli. Evropeyski direktivi i nacionalna deystvitelnost.* Ruse: Izdatelski centar na Rusenskiya universitet.

Приложение 1: Анкетен лист – текуща педагогическа практика по български език и литература.

АНОНИМНА АНКЕТА

Специалност: Български език и френски език

Уважаеми колеги,
настоящата анонимна анкета цели подобряване на качеството на работата. Резултатите не бъдат използвани единствено от преподавателката (Я. К.).

1. Какво научихте от текущата педагогическа практика?
2. Останахте ли шокирани от нещо в процеса на работата?
3. Какви препоръки бихте отправили за подобряване качеството на работата?

① От учебната педагогическа практика научих доста неща. Много в класната стая с огромен интерес. Благодарение на преподавателите и методичните научни методи, умения, знанията и подготвяне - умения за осъществяването на един добър час по български език и литература. Сигурна съм, че осъществяването това не е всичко, колкото трябва да значи, но се казвам за цяла аше.

② Не бих казала, че съм осъществявала погрешна от нещо в процеса на работата. Изпитуване в клас бях много активна във всички часове, в които преподавах. В някои моменти, дори бях измудена от техните знания.

③ Не знам точно какви препоръки мога да дам. Учителката, която преподаваше беше добър преподавател. Това, което ме приключваше, беше интереса и в някои от моите часове. Не може да тази идея е била на мен, предполагам това тогава не съм успяла да се изкажа правилно. Въпреки всичко съм довольна от целната помощ в подготовката ми за екзамена.

Приложение 2: Анкетен лист – текуща педагогическа практика по немски език.

АНКЕТА

Как оценявате текущата педагогическа практика по немски език:

а) положителни страни;
б) отрицателни страни;
в) препоръки.

Резултатите от настоящата анкета ще бъдат обобщени и използвани единствено от преподавателката (Я. К.) с цел подобряване на работата.

а) Положителни страни - Контактът, който установяваме с учениците е от голямо значение за придобиването на по-голям опит. Друга положителна страна е увелишената обстановка, в класната стая, което ни се учи да показваме и упражняваме знанията си. Чрез фокусиран педагогически връзки много бързо вижда кои са силните ни страни, къде греша и какво бихме искали да подобрим. Друго важно е обобщаването след часовете, така ни виждаме грешките си.

б) Отрицателни страни - Когато сме имали едни по-добри резултати, в които се примерява от студентите според мен учениците се разсейват повече при въвеждането на това се отразява негативно на работата на студентите. Но - изглежда би било само един студент да примерява на седмична, за да може работата на студентите все пак да има ефект и да научи учениците на наука.

в) Препоръки - Учениците, които се занимават на студентите да са поне два, за да може, когато двамата примеряват един след друг, да разполагат с него, за да могат да разполагат само с него, по-добре, защото монотонен един какво е взет като урок предната седмица.